

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยแห่งความสำเร็จของสินค้าที่ได้รับการคัดสรรเป็นสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวในระดับภาค ของสินค้าประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายในจังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2546 ครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อต้องการทราบถึงปัจจัยในด้านต่างๆ ของการดำเนินงานในแต่ละด้านของผู้ประกอบการที่ทำการผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ประสบความสำเร็จได้รับการคัดสรรดังกล่าว โดยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตการปฏิบัติงานและผู้สัมภาษณ์ตลอดจนบริเวณและสถานที่ทำการผลิตสินค้า บ้านทึก และวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ โดยการสรุปผลการศึกษสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านพื้นฐานของชุมชน

จากการศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานของชุมชน พบว่าภาวะเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดนครราชสีมามีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในทุกปี โดยเฉพาะด้านการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนเป็นสำคัญ ประชาชนมีรายได้สูงขึ้นตามภาคเกษตรที่ดีขึ้น จังหวัดนครราชสีมาเป็นเมืองศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีประชาชนทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดข้างเคียงรวมทั้งนักท่องเที่ยวจากจังหวัดต่างๆเดินทางมาจับจ่ายใช้สอย และท่องเที่ยวกันค่อนข้างคึกคัก เป็นโอกาสของผู้ประกอบการต่างๆ ที่จะนำเสนอสินค้าของตนเองสู่นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้ จากการที่ผ้าไหมของจังหวัดนครราชสีมา เป็นผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัดที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศ ทั้งในด้านความมีคุณภาพและความสวยงาม เป็นผลิตภัณฑ์ที่สตรีในทุกหมู่บ้านของจังหวัดนครราชสีมาเป็นวัฒนธรรมของชุมชนที่ได้สืบทอดต่อกันมาทั้งด้านฝีมือและความประณีตจนยึดเป็นอาชีพเสริมหลังจากว่างเว้นจากการทำไร่ทำนาหรืองานหลักแล้ว ประกอบกับการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการผลิตสินค้าเพื่อชุมชนในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยจัดให้ไปจำหน่ายและแสดงสินค้าตามที่ตั้งอยู่อยู่เสมอ จึงทำให้ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมของจังหวัดนครราชสีมาเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นรวมถึงสถานที่ผลิตสินค้าตั้งอยู่ในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการจัดหาวัตถุดิบและแรงงานที่มีความชำนาญ และ

ฝีมือในการทอผ้าได้ง่ายในแต่ละพื้นที่ จากปัจจัยแวดล้อมที่กล่าวมา พื้นฐานของชุมชนเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่เอื้ออำนวย ที่ให้จังหวัดนครราชสีมามีโอกาสทำให้ผู้ประกอบการสามารถประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จตามแนวทางของผู้ประกอบการเอง และสามารถนำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนมาวิเคราะห์ใช้กับกิจการของตนเองที่ทำให้สินค้าของตนเองประสบผลสำเร็จได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้นำกลุ่มต้องมีความสามารถในการบริหารงานและมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่ดีควบคู่กันไปด้วย

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านภูมิหลังและประสบการณ์เดิมของผู้นำกลุ่ม

องค์ประกอบทางภูมิหลังและประสบการณ์เดิมของผู้นำกลุ่ม คือ ระดับการศึกษา และสภาพครอบครัว ด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยประกอบสำคัญที่ทำให้กิจการประสบผลสำเร็จ โดยตัวผู้นำกลุ่มเองที่มีส่วนสำคัญ ในการศึกษาและการเรียนรู้จากประสบการณ์การค้ามา ธุรกิจ สามารถพาธุรกิจของตนให้ผ่านอุปสรรคและปัญหาต่างๆที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงาน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการทั้งหมดมีความรู้ที่น้อย และมีพื้นฐานการศึกษาที่ไม่ตรงกับการทำงานในปัจจุบัน แต่ได้อาศัยแรงผลักดันจากสภาพครอบครัวที่มีความยากจนและวิชาการทอผ้าที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ การพัฒนาให้เกิดความรู้ที่มีทักษะในการทอผ้า ซึ่งเกิดจากตัวผู้นำกลุ่มเองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงสามารถอธิบายได้ว่า การศึกษานั้นสามารถที่จะศึกษาเพิ่มเติมได้ตลอดชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้วยวิธีแบบใดก็ตาม ทั้งการศึกษาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาหรือจากการเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ประกอบการที่จะนำความรู้ที่นำไปใช้ได้กับกิจการได้มากน้อยเพียงใด

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการดำเนินงานของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการที่ได้รับการคัดสรรสินค้า ให้อยู่ในระดับ 5 ดาวนั้น เกิดจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันสูงและจากการที่รัฐบาลมีนโยบายที่ส่งเสริมการผลิตสินค้าชุมชนและการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประกอบกับการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้สามารถทำการผลิตสินค้าและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนได้เอง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จของสินค้าที่ได้รับการคัดสรรเป็นสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวระดับภาค ในจังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ปัจจัยด้านคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของผู้นำกลุ่ม พบว่า ผู้นำกลุ่มทั้ง 5 รายมีลักษณะที่โดดเด่นในแต่ละด้านต่างกัน ได้แก่ การแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และความต้องการมุ่งความสำเร็จ โดยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการนั้นสามารถพัฒนาและฝึกฝนให้แก่ตนเองได้เสมอ ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าผู้นำกลุ่มแต่ละคนจะใช้คุณลักษณะใดในการนำพาธุรกิจหรือชุมชนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ผู้ผลิตทุกกลุ่มได้รับการช่วยเหลือจากทั้งหน่วยงานราชการและจากภาคเอกชนในด้านการจัดการ การรวมกลุ่ม ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงินและบัญชี โดยให้คำปรึกษาและคำแนะนำ พร้อมทั้งช่วยเหลือในด้านเงินทุน

ปัจจัยด้านความเข้มแข็งของกลุ่ม เป็นปัจจัยสำคัญของการจัดตั้งกลุ่มที่เป็นลักษณะกลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มสตรีต่างๆ ภายในชุมชน เป็นตัวบ่งชี้ถึงความตั้งใจจริงที่จะการดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อที่จะสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนและตนเองได้

ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีการจัดโครงสร้างองค์กรที่แบ่งตามหน้าที่ แบ่งแยกออกเป็นแผนกต่างๆ ชัดเจน ซึ่งแต่ละแผนกจะขึ้นตรงกับประธานและรองประธานกลุ่มเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะดวกในการวางแผน การควบคุมและการสั่งการ

ปัจจัยด้านการตลาด พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีใหญ่มีการวิเคราะห์ และการวางแผนทางด้านการตลาด สามารถผลิตสินค้าให้เพียงพอและตรงกับความต้องการของลูกค้า มีการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอย่างชัดเจน มีแหล่งจำหน่ายสินค้าและช่องทางการจัดจำหน่ายที่เพียงพอ ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพสวยงามและได้มาตรฐาน โดยมีกลยุทธ์ทางการตลาดที่สำคัญคือกลยุทธ์ทางด้านคุณภาพที่ผู้ประกอบการทุกรายนำมาใช้

ปัจจัยด้านการผลิต ผู้ผลิตส่วนใหญ่ได้ทำการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สามารถผลิตสินค้าตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองในท้องถิ่น และสามารถจัดหาวัตถุดิบได้จากพื้นที่ใกล้เคียง สำหรับกระบวนการผลิตนั้นเนื่องจากเป็นงานด้านหัตถกรรม การผลิตส่วนใหญ่จึงใช้แรงงานคนเป็นหลักไม่เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมากนัก เพราะจะทำให้งานที่ได้ไม่มีความประณีตเพียงพอ ดังนั้นการผลิตที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมาจึงเพียงพอแล้วสำหรับกระบวนการผลิตสินค้าประเภทนี้

ปัจจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทุกกลุ่มให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ มีความทนทาน และมีสีสันทนสวยงาม ถึงแม้จะไม่มีแผนกวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่รับผิดชอบโดยตรง แต่ก็สามารถออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยตนเองโดยการประยุกต์จากภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดกันมาทั้งในด้านสีสันทน ทนถนอม ความทนทาน และคุณภาพ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นการสร้างแตกต่างให้กับสินค้าของกลุ่ม และจะช่วยดึงดูดใจลูกค้าให้ซื้อสินค้าของกลุ่มด้วย

ปัจจัยด้านการบริหารการเงิน ผู้ผลิตส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการเงินเนื่องจากมีภาครัฐ และภาคเอกชนให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านการเงินเป็นอย่างดี มีการวางแผนด้านการเงิน มีการบันทึกบัญชีซึ่งมีผู้รับผิดชอบโดยตรง และมีการจัดสรรเงินอย่างเป็นสัดส่วน ความพร้อมในด้านการเงินและสามารถจัดสรรเงินได้อย่างดีจึงส่งผลให้ทางกลุ่มประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 5.1 แสดงปัจจัยแห่งความสำเร็จของสินค้าที่ได้รับการคัดสรรเป็นสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวในระดับภาค ของกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	กรณีศึกษา				
	กรณีศึกษา 1 กลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านครบุรี	กรณีศึกษา 2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บ้านแตก-โนนสำราญ	กรณีศึกษา 3 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรผ้าทอมือ บ้านคิมมะฮู	กรณีศึกษา 4 กลุ่มสตรีไหมทอมือบ้านแปะ	กรณีศึกษา 5 กลุ่มผ้าไหมทอมือเมืองปัก
พื้นฐานชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓
ภูมิหลังและประสบการณ์เดิม ของผู้นำกลุ่ม	✓	✓	✓	✓	✓
ลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ของผู้นำกลุ่ม	✓	✓	✓	✓	✓
การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ	✓	✓	✓	✓	✓
ความเข้มแข็งของชุมชน	✗	✓	✓	✓	✓
การบริหารจัดการ	✗	✓	✓	✓	✓
การตลาด	✗	✓	✓	✓	✓
การผลิต	✗	✓	✓	✓	✓
การพัฒนาผลิตภัณฑ์	✓	✓	✓	✓	✓
การบริหารการเงิน	✗	✓	✓	✗	✓

การอภิปรายผล

จากปัจจัยแห่งความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 5 ดาวในระดับภาค ของสินค้าประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายในจังหวัดนครราชสีมา ประจำปี 2546 สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ในการดำเนินงานที่จะส่งผลให้สินค้าได้รับการคัดสรร 5 ดาว สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม (2546: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของงานหัตถกรรมในท้องถิ่น คือ บทบาทของประธานกลุ่ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน โดยเฉพาะผู้นำกลุ่มจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทำให้สมาชิกมีความร่วมมือประสานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันจึงจะช่วยให้กลุ่มสามารถดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับการศึกษาของวสันต์ เสือขำ (2547) ที่กล่าวว่า ผู้ประกอบการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แต่ละคนมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จที่แตกต่างกันไป เช่น การแสวงหาโอกาสในการทำธุรกิจ การแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2. ด้านการบริหารจัดการ พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่มีการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางการทำงานของกลุ่ม การจัดองค์การมีการจัดวางโครงสร้างองค์กร โดยแบ่งการบริหารออกเป็นแผนกหรือฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์เรื่องของความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน การชักนำเป็นกระบวนการสำคัญที่จะสร้างแรงจูงใจคนให้ทำงานอย่างดีที่สุดและก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จซึ่งจะใช้การให้ผลตอบแทนและการปันผลเป็นสิ่งชักนำ การควบคุมเป็นกระบวนการที่จะกำกับดูแลและประเมินผลการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ซึ่งผู้นำกลุ่มจะทำการควบคุมผลการทำงานของสมาชิกด้วยตนเอง ซึ่งการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของจิตต์ไส แก้วบุญเรือง (2546)

3. ด้านการตลาด การดำเนินงานในด้านการตลาดของผู้ประกอบการทุกรายนั้นส่วนใหญ่มีการวางแผนการตลาด และมุ่งเน้นที่ตัวผลิตภัณฑ์ เนื่องจากลูกค้าต้องการสินค้าที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ก็จะพิจารณาในส่วนอื่นประกอบด้วยไม่ว่าจะเป็นการตั้งราคาสินค้า แหล่งจำหน่ายสินค้าหรือช่องทางการจัดจำหน่าย และการประชาสัมพันธ์และการออกงานแสดงร้านตามงานต่างๆทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่รู้จักของลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิตต์ไส แก้วบุญเรือง (2546) และวสันต์ เสือขำ (2547)

4. ด้านการผลิต พบว่า ผู้ประกอบการสามารถจัดหาวัตถุดิบได้ง่ายทั้งจากการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองและรับซื้อวัตถุดิบจากพื้นที่ใกล้เคียง และจากการรวมกลุ่มกันทำให้สามารถซื้อวัตถุดิบ

ได้ในราคาถูกอีกด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ จันทไทย (2540) เกี่ยวกับการผลิตผ้าไหมของสตรีบ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

5. ด้านการบริหารการเงิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงินและมีการบันทึกข้อมูลทางการเงินเพื่อเป็นประโยชน์ในการควบคุมดูแลทรัพย์สินแต่การบันทึกยังไม่เป็นระบบตามบัญชีเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำรายงานทางการเงินให้ครบทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิตต์โส แก้วบุญเรือง (2546)

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับการคัดสรร 5 ดาว ในระดับภาค สอดคล้องกับการศึกษาของวสันต์ เสือขำ (2547) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ประเภทอาหาร ในจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านภูมิหลังและประสบการณ์ของผู้ประกอบการ และปัจจัยการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้แก่ การบริหารจัดการ การตลาด การผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ และความเข้มแข็งของชุมชน

7. ปัญหาที่พบของผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับการศึกษาทั้งของจิตต์โส แก้วบุญเรือง (2546) อดิศักดิ์ จันทไทย (2540) วสันต์ เสือขำ (2547) และสำนักพัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรม (2546: ออนไลน์) ที่สรุปว่าผู้ประกอบการทั้งสินค้าหัตถกรรม ผู้ผลิตผ้าไหมและผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ยังประสบปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งปัญหาด้านการจัดการ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านการตลาด และปัญหาด้านการเงิน

ข้อค้นพบ

1. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการทั้งหมดมีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่มีลักษณะเด่นในด้านการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา เป็นคนที่แสวงหาโอกาสในการดำเนินธุรกิจ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ พบว่า ผู้ผลิตส่วนใหญ่ที่ตั้งอยู่ในตำบลหรืออำเภอใหญ่ๆ จะได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการเป็นอย่างดี ทั้งในด้านการจัดการ ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงินและบัญชี โดยให้คำปรึกษาและคำแนะนำ รวมทั้งช่วยเหลือในด้านเงินทุน นอกจากนี้ ก็มีความช่วยเหลือจากภาคเอกชนในการสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์การผลิต โดยจะเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ และต้องการที่จะส่งเสริมการทำงานของกลุ่มให้ประสบ

ความสำเร็จ แต่สำหรับผู้ผลิตตั้งอยู่ในตำบลที่ห่างไกล เช่น กรณีของกลุ่มอาชีพทอผ้าบ้านกรบุรี กิ่งอำเภอเมืองยาง จะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนที่น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ

3. ความเข้มแข็งของชุมชน พบว่า กลุ่มที่มีความเข้มแข็งอย่างชัดเจน มีระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างจริงจังมานานเป็นระยะเวลากว่า 3 ปีขึ้นไป

4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ผลิตทั้งหมดไม่มีแผนกพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่รับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากเป็นองค์กรขนาดเล็กซึ่งรวมกลุ่มขึ้นมาในลักษณะกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสตรี และกลุ่มอาชีพต่างๆ แต่ก็สามารถจะออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ด้วยตนเอง โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษและการประยุกต์ลวดลายโบราณให้ทันสมัยมากขึ้น

5. การทอผ้าไหมเป็นสินค้าหัตถกรรมทอมือที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาแต่โบราณ คือ กี่กรรมตาและกี่กระตุก เนื่องจากการทอผ้าไหมต้องใช้ความประณีตสูง ต้องใช้แรงงานเป็นสำคัญจึงนำเทคโนโลยีมาใช้ได้ไม่มากนัก

6. ในพื้นที่อำเภอปักธงชัยมีผู้ผลิตผ้าไหมอีกหลายกลุ่ม แต่พบว่าผู้ผลิตที่ได้รับรางวัล 5 ดาว เพียงแค่ 2 กลุ่ม เท่านั้น เนื่องจากการผลิตผ้าไหมในอำเภอปักธงชัยเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์ค่อนข้างมาก ซึ่งผ้าที่ทอสำหรับการประกวดนั้นจะแตกต่างกัน เพราะจะเน้นที่คุณภาพของสินค้าในทุกขั้นตอนการผลิตอย่างละเอียด ซึ่งจะต้องใช้เวลามากในการทอผ้าแต่ละผืนออกมา ทำให้ผู้ผลิตเหล่านั้นไม่ให้ความสนใจที่จะผลิตสินค้าส่งเข้าประกวดต่างๆ

7. การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในภาคอีสานมีปริมาณลดลงและมีเส้นไหมจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายในไทยเพิ่มมากขึ้น และเส้นไหมจากต่างประเทศนั้นจะมีสารสังเคราะห์ประเภทโทเรผสมอยู่เป็นส่วนใหญ่

8. ระบบการบันทึกบัญชีการเงินยังไม่สามารถจัดทำได้อย่างเป็นระบบ เป็นการบันทึกรายรับรายจ่ายอย่างง่ายเท่านั้น เนื่องจากผู้ผลิตส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านการเงินและบัญชีโดยตรง

9. ผู้ผลิตบางกลุ่มนำผ้าที่ทอโดยกลุ่มอื่นมาส่งประกวดแทนแล้วได้รับรางวัลทำให้เกิดความสับสน เนื่องจากคณะกรรมการไม่สามารถไปตรวจสอบจุดนี้ได้

10. การทอผ้าไหมทำให้สตรีในจังหวัด ไม่ต้องเดินทางไปหางานทำในกรุงเทพมหานคร หลังจากที่ว่างเว้นจากการทำไร่ทำนาแล้ว นับเป็นอาชีพเสริมที่ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวทางหนึ่งด้วย

11. ในการคัดสรรในระดับภาคครั้งนี้มีความเร่งรีบในการคัดสรรสินค้า โดยใช้ระยะเวลาในการคัดเลือกสินค้าในระดับภาคเพียง 2 วัน ซึ่งมีสินค้าจำนวนหลายร้อยชิ้น ประกอบกับมีคณะกรรมการที่ทำการคัดสรรเพียง 7 ท่านและสถานที่ในการคัดสรรสำหรับสินค้าประเภทนี้มีความคับ

แคบไป ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถปฏิบัติงานได้สะดวกและเกิดความเหนื่อยล้าในการคัดสรรสินค้าที่เข้าสู่กระบวนการทำให้ประสิทธิภาพในการคัดสรรไม่ดีเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

สำหรับคณะกรรมการการคัดสรรสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

1. เนื่องจากการคัดสรรสินค้าในปี 2546 นี้ มีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นหลายประการ ดังนั้นในการคัดสรรสินค้าครั้งต่อไปคณะกรรมการควรที่จะทำการวางแผนและเตรียมงานให้ดียิ่งขึ้น โดยกำหนดระยะเวลาการคัดสรรให้มากขึ้น รวมทั้งมีการอบรมคณะกรรมการที่ทำการคัดสรรเกี่ยวกับข้อกำหนดในการคัดสรรสินค้าในประเภทต่างๆ เพื่อให้การคัดสรรสินค้าจากทั่วประเทศไปในทิศทางเดียวกัน

2. เนื่องจากการคัดสรรในปี 2546 มีผู้ประกอบการระดับ SMEs เข้าร่วมเป็นจำนวนมากดังนั้นสำหรับการกำหนดเกณฑ์ในการคัดสรรสินค้าครั้งต่อไป ควรที่จะทำเกณฑ์การคัดสรรใหม่ และแบ่งสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ออกเป็น 2 ระดับคือสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับธุรกิจชุมชนและสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับ SMEs โดยการกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของแต่ละประเภทให้ชัดเจน เพื่อให้รัฐบาลสามารถพัฒนาได้ถูกแนวทาง

สำหรับภาครัฐบาล

1. เพื่อให้สินค้าที่ได้รับการคัดสรรรักษามาตรฐานการผลิตของตนเองได้อย่างยั่งยืน ทางการควรส่งเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับ กระบวนการผลิต มาตรฐานและคุณภาพผลิตภัณฑ์ของชุมชนอย่างต่อเนื่อง เช่น การให้ความรู้และระบบการผลิตที่ทันสมัย เข้ามาใช้ หรือหาศูนย์ถ่ายทอดเทคนิคการทอผ้าไหมสู่ชุมชน

2. รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในประเทศให้มีคุณภาพดีและมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการภายในประเทศ ทั้งในด้านการผลิตและการวิจัยพันธุ์ไหม และให้ความรู้แก่ประชาชนผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีมาตรการจัดการการลักลอบนำเข้าเส้นไหมจากประเทศเพื่อนบ้านที่ผิดกฎหมายให้มากขึ้น

3. สนับสนุนและส่งเสริมด้านการตลาดเพื่อเพิ่มโอกาสและช่องทางในการเข้าถึงผู้บริโภค และกำหนดกลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นระบบ เช่น เพิ่มช่องทางการกระจายผลิตภัณฑ์ โดยการจัดตั้งร้านค้าที่เป็นการจำหน่ายสินค้าสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะในแต่ละจังหวัด เป็นต้น

4. ผู้ประกอบการเป็นลักษณะของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสตรี และกลุ่มอาชีพขนาด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งในด้านการบริหารงาน การตลาด การผลิต ความรู้ด้านการส่งออก และการจัดทำระบบการเงินและบัญชี ดังนั้นรัฐบาลควรที่จะมีการจัดการฝึกอบรมในเรื่องดังกล่าวให้ผู้ผลิตได้มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และควรให้การส่งเสริมการลงทุนแก่ผู้ผลิต โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยถูก

5. ส่งเสริมให้เกิดความนิยมและรู้คุณค่าของผ้าไหมที่ผลิตขึ้นในประเทศ เพื่อเพิ่มปริมาณ การบริโภคในประเทศให้สูงขึ้น อาจใช้วิธีการโฆษณาประชาสัมพันธ์หรือจัดนิทรรศการเผยแพร่ ให้ความรู้ในแนวที่ก่อให้เกิดความชื่นชมและรู้คุณค่าแก่ผู้บริโภคให้มากยิ่งขึ้น

สำหรับผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ด้านการบริหารจัดการ

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับรางวัล 5 ดาวในปี 2546 แล้ว

ผู้ผลิตบางรายที่ไม่มี การวางแผนการจัดการ ควรที่จะมีการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มไว้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และควรรับสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอยู่เสมอเพื่อเป็นการถ่ายทอด วิชาความรู้ให้แก่คนรุ่นหลัง และไม่ให้อาชีพการทอผ้าไหมสูญหายไปจากคนไทย

ผู้ผลิตควรมีการรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่าย เพื่อสร้างความร่วมมือกันในด้านต่างๆ ระหว่าง ผู้ผลิตสินค้า รวมถึงการให้ความรู้และความช่วยเหลือแก่กลุ่มผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ยังไม่ได้รับการคัดสรรในระดับ 5 ดาว

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ต้องการได้รับการคัดสรร 5 ดาว

ผู้ผลิตควรจัดทำ การวางแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อสร้างความ เข้มแข็งให้กับกลุ่มควรติดต่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ให้มากขึ้น พร้อมทั้งมีการรับ สมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มปริมาณและความสามารถในการผลิต

ผู้ผลิตควรพัฒนาสินค้าให้มีเข้าตามหลักเกณฑ์ คือ สินค้าสามารถส่งออกได้ มีการผลิตอย่าง ค่อเนื่องและคุณภาพคงเดิม สร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าและมีประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มคะแนนในการคัดสรรสินค้าของกลุ่มเพิ่มขึ้น รวมถึงควรศึกษาหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ใช้ในการคัดสรรทั้งในระดับจังหวัดและระดับภาค เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในกลุ่ม

ผู้ผลิตควรมีการปรับปรุงระบบการทำงานและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจในปัจจุบันให้มากขึ้น ผู้ผลิตควรศึกษาการดำเนินงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จได้รับ รางวัล 5 ดาวมาแล้ว เช่น กรณีของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแฝก-โนนสำราญ เพื่อนำไปปรับใช้กับ กลุ่มของตนเองให้พร้อมที่จะได้รับการคัดสรร 5 ดาวในครั้งต่อไป

ด้านการตลาด

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับรางวัล 5 ดาวในปี 2546 แล้ว

ผู้ผลิตควรกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถพัฒนากลยุทธ์การตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรวางกลยุทธ์ทางการตลาดในการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย และเร่งการพัฒนาสินค้าด้วยการประชาสัมพันธ์ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพสินค้ามากขึ้น โดยพยายามแนะนำสินค้าของบริษัทสู่กลุ่มลูกค้าใหม่ๆ หรือหาตัวแทนจำหน่ายสินค้า และขยายตลาดไปสู่ตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มปริมาณการสั่งซื้อและช่วยให้ผู้ประกอบการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ผู้ผลิตควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการตลาดให้มากยิ่งขึ้น ด้วยการขอความช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐ และควรถ่ายรูปลักษณ์ที่ทางกลุ่มได้รับรางวัลต่างๆ ไว้ พร้อมกับตัดเก็บตัวอย่างผ้าที่ทางกลุ่มผลิต แล้วจัดทำเป็นอัลบั้มสินค้า เพื่อเป็นประโยชน์ในการเสนอสินค้าให้แก่ลูกค้า และช่วยให้สมาชิกทั้งใหม่และเก่าสามารถศึกษาลวดลายผ้าต่างๆ ได้

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ต้องการได้รับการคัดสรร 5 ดาว

ผู้ผลิตควรจัดทำการวางแผนด้านการตลาดในระยะสั้นอยู่เสมอ และกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้เป็นไปตามเป้าหมาย ควรพัฒนาสินค้าให้มีความแตกต่างโดยสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าและให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดให้มากขึ้น

ด้านการผลิต

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับรางวัล 5 ดาวในปี 2546 แล้ว

ผู้ผลิตควรรักษาและควบคุมให้สินค้าของตนมีคุณภาพและมาตรฐานสมกับที่ได้รับรางวัล 5 ดาว พร้อมกับการพัฒนาให้สินค้าในรายการต่างๆ ที่ทางกลุ่มผลิตให้มีมาตรฐานและได้รับรางวัล 5 ดาวในการคัดสรรครั้งต่อไปเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ผู้ผลิตควรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าด้วยการเพิ่มทักษะความชำนาญในการผลิตทั้งด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การสาวไหม การทอผ้าและ การย้อมสีให้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึง

* ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ต้องการได้รับการคัดสรร 5 ดาว

ผู้ผลิตผ้าไหมควรที่จะเลือกใช้วัตถุดิบที่เป็นไหมไทยแท้ เพื่อเป็นการรักษาให้ผ้าไหมไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีความสามารถในการจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพภายในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และยังช่วยลดต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบได้อีกด้วย นอกจากนี้ควรเพิ่มประสิทธิภาพใน

การผลิตสินค้า ด้วยการเพิ่มทักษะความชำนาญในการผลิตทั้งการทอผ้าและ การย้อมสีให้แก่สมาชิก โดยควรมีการควบคุมคุณภาพสินค้าให้มีมาตรฐานอยู่เสมอ

ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

- * ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับรางวัล 5 ดาวในปี 2546 แล้ว

ผู้ผลิตควรพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย โดยการสำรวจความต้องการของลูกค้าอยู่เสมอ

- * ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ต้องการได้รับการคัดสรร 5 ดาว

ผู้ผลิตควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยภูมิปัญญาของท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการทอผ้าและย้อมสีจากหน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ

ด้านการบริหารการเงิน

- * ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ได้รับรางวัล 5 ดาวในปี 2546 แล้ว

ผู้ผลิตควรขอความร่วมมือจากภาครัฐในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เพื่อที่จะสามารถจัดทำบัญชีได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์วางแผนในการใช้จ่าย ตลอดจนนำมาประกอบการตัดสินใจในการจัดหาเงินทุนของกลุ่มต่อไปในอนาคต

- * ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่ต้องการได้รับการคัดสรร 5 ดาว

ผู้ผลิตควรจัดทำการวางแผนการเงินอยู่เสมอ และควรมีการจัดสรรกำไรและปันผลให้แก่สมาชิก เพื่อเป็นการจูงใจให้สมาชิกมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน นอกจากนี้ควรเข้ารับการอบรมให้ความรู้จากหน่วยงานรัฐ เกี่ยวกับระบบบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาในสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกายในจังหวัดนครราชสีมา เพียงประเภทเดียวจากทั้งหมด 6 ประเภท จึงควรทำการศึกษาในกลุ่มอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อที่จะทราบปัจจัยนอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้